

Jaargang 15 nummer 1 – januari 2023

Nieuwsbrief voor leden van IVN afdeling Apeldoorn

Bijdragen voor de volgende nieuwsbrief graag vóór **24 januari** [opsturen](#) of gebruik [OnsIVN](#)

Intro

Bij de foto: Nog even en 2022 is 'uitgebloazen' Voor iedereen fijne feestdagen en op naar 2023.
(Foto: Carolien Londerman tijdens de excursie bij het Uddelermeer.)

Nieuws uit de vereniging

Welkom nieuwe leden

Elise Schroder, Niek Huntelaar

Hartelijk welkom en tot ziens bij één van de vele activiteiten of wellicht wil je wel één van de [vacatures](#) invullen.

Zijn je (mail)adresgegevens gewijzigd? [Mail naar de ledenadministratie](#)

Bestuurscontactpersonen voor de werkgroepen

In verband met een langdurige medische behandeling van Hayo heeft hij zijn taken als voorzitter van IVN Apeldoorn overgedragen. Voorlopig is Peter Wiggers het eerste aanspreekpunt van het bestuur. Hayo blijft nog wel bestuurslid. Het afdelingsbestuur heeft ook de contactpersonen voor de werkgroepen opnieuw verdeeld.

Mocht er iets bijzonders zijn in je werkgroep, dan graag doorgeven aan de betreffende contactpersoon. Ze zullen met enige regelmaat ook zelf contact opnemen om te horen hoe het ervoor staat.

[>> Meer informatie](#)

Uit de IVN Kast bij PCBomen

De kast bij PCBomen is onlangs opgeruimd en geordend vooral het servies en andere 'keuken' spullen. Er zijn nieuwe glazen en koffiemokken gekocht, mooie aanvulling!

De materialen van de diverse cursussen en excursies zijn niet uitgezocht, dat is aan de cursus/excursieleiders.

Vanuit de afdeling is kleding aangeschaft voor IVN'ers. Er staat een opbergbox (rechts) in de kast met polo's in verschillende dames/herenmaten en ook nog een paar soft shells. Ben je actief voor IVN? Zorg dat je herkenbaar bent voor publiek!

Werkgroep Scharrelkids

De coördinatie van de werkgroep Scharrelkids wijzigt per 1 januari 2023. Marieke Sprey wordt opgevolgd door Margot Klein en Maarten Slot die de coördinatie gezamenlijk gaan oppakken.

Marieke blijft actief binnen IVN voor jeugd natuureducatie vanuit het Groenplan van de gemeente Apeldoorn.

Tevreden en dankbaar...

kijk ik terug op de afgelopen 8 jaar lid van IVN afdeling Apeldoorn. Tevreden omdat ik heb kunnen bijdragen aan de continuïteit en stabiliteit van de vereniging. Dankbaar voor de collegialiteit en voor al het medeleven gedurende de laatste 2-3 jaar. Dank jullie wel.

Per 1 januari ben ik overgeschreven naar afdeling Rotterdam en Omstreken. Ik zal hun programma volgen en me verdiepen in de toekomstplannen. Ik woon hier nu een half jaar en heb dankzij het mooie weer en prima OV de omstreken verkend. De metro biedt de mogelijkheid om met fiets aan de verre buitenrand van de stad in alle windrichtingen te starten en zo m'n actieradius te vergroten. Daar liggen eeuwen oude natuurgebieden maar ook nieuwe, voormalige landbouw- en veeteeltgrond, omgezet o.a. ter compensatie van de Maasvlakte.

Ik wens u allen een voorspoedig 2023 en de vereniging in de komende jaren groei en bloei (en verjonging).

(Hein Hillen – ex secretaris)

Laatste oorspronkelijke lid lezingenwerkgroep uitgezwaaid

Officiële aanleiding van een etentje was terugblikken op de lezing door Jan van Hooff, maar stiekem was er ook wat georganiseerd om stil te staan bij het feit dat dit de laatste lezing was die mede door Jan Wicher Veen werd georganiseerd. De lezingenwerkgroep is ontstaan vanuit de NGO-lichting 2010-2012 en heeft sinds 2013 13 lezingen neergezet. Naast een vrolijk dankwoord gericht aan Jan Wicher werden ook de andere vertrekkende werkgroepleden Kris Vanopstal en Marieke Sprey bedankt voor de hartelijke manier waarop zij de vier nieuwe werkgroepleden en twee stagiaires onder de arm hebben genomen.

18 december - IVN excursie Uddelermeer

De laatste excursie van 2022 was er eentje met een bijzonder tintje: de aanwezigheid van Midwinterhoornblazers. Zo'n 26 deelnemers hebben de kou getrotseerd. Begeleid door 6 gidsen liepen zij door een afwisselend landschap in de uiterste hoek van het Kroondomein. Het werd duidelijk wat een pingoruïne is. Kort door de bocht: een meer ontstaan door effecten van opwarming van de aarde na een ijstijd of ook nu bij het ontdooien van de permafrost.

De wandelaars liepen - gelokt door het geluid van de midwinterhoorn - weer terug naar het Uddelermeer. Midden in de Hunneschans was er chocomelk en glühwein om weer een beetje warm te worden.

Het excursiejaar 2022 is zo op een bijzondere manier afgesloten.

[>> Meer over pingo's](#)

Activiteiten agenda

7 januari: Venel – landschapsonderhoud

17 december: waren we op de Braamberg om opslag te verwijderen. Tijdens de vorige werkdag op deze plek hebben we een deel van het nogal dichtgegroeide pad vrij gemaakt. Daar gaan we mee verder, maar nu begonnen we vanaf de andere kant. We gaan langs het pad ook een paar wat grotere open plekken maken. Hierbij laten we wel een deel van berken staan, omdat oude berken nestgelegenheid bieden aan de draaihals.

7 januari gaan we sprengen schonen in Niersen.

Meer informatie op www.ivn-apeldoorn.nl.

De data voor het seizoen 2022/2023 zijn: 7 januari, 21 januari SBB, 4 februari, 18 februari SBB, 4 maart, 18 maart (gereedschapsonderhoud). (SBB staat voor een activiteit in samenwerking met Staatsbosbeheer)

17 januari: IVN Nieuwjaars Ledencafé

We nodigen je graag uit voor het Nieuwjaars Ledencafé op dinsdag 17 januari 2023 om onder het genot van een hapje en een drankje gezamenlijk het glas te heffen op het nieuwe jaar en te genieten van een aantal boeiende presentaties.

Inloop vanaf 19.15 uur, aanvang 19.45 uur

- Welkom en nieuwjaarswens
- Herinneringsbomen in Apeldoorn, presentatie door Anton Dekker
- Uitreiking jubileum speldjes
- Presentatie werkgroep Groenvoer (Parken Special) door Saskia Kattemölle
- En natuurlijk ruime gelegenheid voor bijpraten onder het genot van een drankje en een hapje

Einde circa 22.00 uur

[>> Opgave via het aanmeldformulier](#)

22 januari: met IVN gratis naar de film

Het bestuur nodigt IVN-leden met een introducee van harte uit om zondagochtend 22 januari om 11 uur op kosten van de afdeling naar de bijzonder boeiende film 'Onder het Maaiveld' over het bodemleven te gaan. Deze film van 75 minuten is onderdeel van het programma 'Onder het Maaiveld', een driejarig project waar ook IVN aan meewerkt.

Het onderwerp bodemleven bleek wel een grote technische uitdaging voor de filmers van EMS die eerder De Nieuwe Wildernis en De Wilde Stad maakten. Hoe film je microscopisch kleine organismen zoals schimmels en bacteriën die ondergronds leven? Ook het geluid helpt mee om de bezoeker onder te dompelen in een beeld- en geluidbeleving.

[>> Opgave via het aanmeldformulier](#)

[>> Lees meer over deze bijzondere actie](#)

Cursussen 2023 – 1e helft. Inschrijven nu mogelijk voor IVN-leden

IVN Apeldoorn biedt in 2023 een aantal interessante, korte natuurscursussen en workshops aan. Uiteraard bevat elke cursus één of meer excursies. Inschrijving gaat via het formulier dat op elke cursuspagina staat.

In het algemeen kunnen er maximaal 20 deelnemers meedoen. De inschrijving gaat snel, dus wees er snel bij! [>> Bekijk het schema](#)

Nu al in de agenda: 12 maart en 11 juni: Wandelingen door Werkgroep Wolf Nederland (WWN)

Mede naar aanleiding van een korte presentatie in het laatste IVN-Ledencafé biedt de Werkgroep Wolf Nederland (WWN) twee informatieve wandelingen, speciaal voor IVN-Apeldoorn, aan.

Dat hierbij de wolf centraal staat zal niemand verbazen. Commotie, emoties en discussies begeleiden het proces rondom de terugkeer van deze toppredator in Nederland. Een deel hiervan berust op een stukje angst. Terecht? Gebrek aan goede informatie, voorlichting en oplossingsgericht zoeken naar mogelijkheden kan hier debet aan zijn.

WWN heeft als standpunt dat de wolf (na Europees besluit en met de hoogste bescherming) zelfstandig in de afgelopen decennia de weg naar Nederland gemaakt heeft en hier kan leven. Dus hij is er al en laten we er mee leren omgaan en leven. WWN gaat uit van een brede en veelzijdige benadering van het onderwerp.

Er zijn door WWN o.a. interactieve en informatieve wandelingen opgezet. Hierbij wisselen ze wandelen af met het geven van informatie (in woord en beeld). Daarnaast worden de deelnemers aangemoedigd vragen te stellen, maar ook opmerkingen te maken, twijfels uit te spreken. Dit alles kan bijdragen aan de beeldvorming rondom de wolf.

Voor de duidelijkheid: De wandelingen zijn in wolveengebied (dat is de gehele Veluwe inmiddels) maar **we zoeken niet actief naar de wolf**, maar hopen wel sporen te vinden.

Voor IVN-Apeldoorn heeft WWN op 12 maart en 11 juni twee (ochtend) wandelingen ingepland. Deze starten om 10.00 uur.

Opgeven kan via <http://www.werkgroepwolf.nl/ivn>. Per wandeling zijn er maximaal 16 plekken beschikbaar.

Een fijne Jaarwisseling alvast en tot in 2023!

Namens Werkgroep Wolf Nederland, Maurice Schalker en Marijs Hox

Ook meedoen?

Foto's voor Natuuratlas gevraagd

De gemeente Apeldoorn is bezig met het maken van een digitale Natuuratlas om de inwoners te informeren over de biodiversiteit in de gemeente. In deze atlas komen korte beschrijvingen, globale verspreidingskaartjes en een foto van ruim 100 planten en dieren.

Er zijn al veel foto's binnen, maar van een deel van de soorten zouden we wel een betere willen en er ontbreken ook nog soorten. Daarom doe ik een beroep op de fotografen onder jullie. Heb je een goede foto van één of meer van onderstaande soorten en wil je die beschikbaar stellen voor de Natuuratlas, stuur die dan naar Gerrian Tacoma, g.tacoma@apeldoorn.nl.

De criteria voor de foto's zijn: liggend formaat, hoge resolutie, niet uitgesneden en veel ruimte rondom het onderwerp.

We zijn op zoek naar de volgende soorten:

- Bijen: blauwe metselbij, blauwzwarte houtbij en bosbesbij
- Planten: brede wespenorchis, echte koekoeksbloem, grasklokje, jeneverbes, moeraswolfsklauw, paarbladig goudveil, pinksterbloem, rapunzelklokje, dubbelloof, teer vederkruid, zandblauwtje
- Vogels: blauwborst, boomklever, boomvalk, draaihals, geelgors, gierzwaluw, grote bonte specht, kerkuil, kleine karekiet, nachtzwaluw, slechtvalk en wespendif
- Zoogdieren: boomarter, steenarter, wezel en wolf

Word moestuincoach. Volg nu de opleiding!

Weet jij al veel over natuurlijk moestuinieren? Droom je ervan om je kennis en ervaringen te delen met kinderen? Schrijf je dan nu in voor de opleiding 'Moestuincoach' van Jong Leren Eten-Gelderland, Velt en IVN.

De komende jaren zal de vraag van scholen en kinderopvang om met hun leerlingen te moestuinieren steeds groter worden, want via diverse financiële ondersteuningsmogelijkheden krijgen scholen de kans om moestuinieren op te nemen in het onderwijsprogramma. Echter, niet iedere leerkracht heeft groene vingers! Daarom zijn we op zoek naar moestuincoaches die scholen en kinderopvang kunnen bijstaan. Dat kan op het schoolplein, nabij de school in bijvoorbeeld een volkstuin of een buurttuin, op het erf van een boer, in een tuin bij een zorgcentrum voor ouderen of misschien wel in jouw eigen tuin?

[>> HIER lees je meer en kun je je t/m/ 18 januari aanmelden](#)

Het cursusteam Natuur & Samenleving zoekt versterking

In deze cursus leren we cursisten over duurzaamheid, de grote natuurlijke kringlopen en behandelen we actuele thema's als CO2 en stikstof en hun invloed op natuur en klimaat. Natuurlijk onderzoeken we ook hoe we daar in ons eigen handelen een positieve draai aan kunnen geven. Interesse?

[>> Lees meer over cursussen](#) en meld je aan bij [Ronald Duin](#).

Ondersteuning gevraagd voor de Vogelcursussen

IVN organiseert samen met KNNV Apeldoorn enkele vogelcursussen. Een aantal docenten van de vogelcursussen heeft te kennen gegeven geheel, of voorlopig, met de cursussen te willen stoppen. Hierdoor staat het doorgaan van diverse vogelcursussen in 2023 op de tocht: met name de cursussen Roofvogels, Vogelgeluiden en Weidevogels. Het cursusmateriaal is kant en klaar. De cursussen vergen slechts enkele avonden en 1 excursie.

Ben je IVN-gids en vogelaar, dan word je van harte uitgenodigd om je te melden bij [Peter Wiggers](#).

De werkgroep Natuurgidsenopleiding zoekt collega's

Wie wil ondersteunen bij het plannen en organiseren van opleidingsactiviteiten? De werkgroep Natuurgidsenopleiding (NGO) verzorgt de opleiding tot IVN-natuurgids. De activiteiten krijgen een steeds bredere vorm en lopen het hele jaar door. Daarom zijn we als team van de Natuurgidsenopleiding op zoek naar een collega die het leuk vindt om opleidingsactiviteiten te plannen, te organiseren en te bewaken. Contacten met deelnemers en docenten horen erbij. Je bent van harte welkom. >> Meer weten of aanmelden: mail dan naar ngo@ivn-apeldoorn.nl of t.gevers@kpnmail.nl.

Ook is het team van NGO op zoek naar collega's die het een uitdaging vinden nieuwe potentiële natuurgidsen te begeleiden in hun ontwikkeling. Werkzaamheden zijn o.a.: het leiden van bijeenkomsten in het kader van NGO, optreden als mentor en het meedenken in de opzet van de NGO. Er zijn verschillende mogelijkheden denkbaar afhankelijk van je eigen voorkeuren. >> Heb je interesse, wil je een steentje (of meer) bijdragen aan de [Natuurgidsenopleiding](#), mail dan naar ngo@ivn-apeldoorn.nl of t.gevers@kpnmail.nl.

Oproep Natuur in de Zorg

De werkgroep Natuur in de Zorg is op zoek naar materialen voor het samenstellen van de belevingskist die onze presentatie ondersteunt door zoveel mogelijk de zintuigen te prikkelen, herinneringen aan te spreken, verhalen los te maken bij de bewoners.

Op aanvraag zijn we een presentatie Afrika/Zuid Afrika, de moestuin bij de Boer en natuur op de Veluwe aan het ontwikkelen. Heb je ergens nog iets liggen en doe je er niets mee dan is het - na overleg - welkom.

Zo zijn we ook op zoek naar vrijwilligers die - samen met bewoners - eventueel een dag in overleg willen begeleiden bij het vullen van het insectenhotel op locatie van een zorginstelling. Natuurlijk doen we ook aan duurzaamheid en zijn dan ook op zoek naar dakpannen, hollen stenen, bamboe in verschillende maten en gaas.

Neem contact op met Herman de Jong 06 539 498 21 of met [Susanne Rasing](#) 06 521 374 74. We zien uit naar je reactie.

IVN Promotieteam zoekt versterking en een coördinator

Het promotieteam is op zoek naar versterking van het team en iemand die de coördinatie op zich wil nemen. Vind je het leuk om het IVN onder de aandacht van nog meer mensen te brengen en hen enthousiast te maken? Doe dan mee met het promotieteam. Het team is tijdens grotere groenachtige evenementen aanwezig met de promotiekraam.

Wij zoeken iemand die onze aanwezigheid wil afstemmen met evenementorganisatoren en ook zelf af en toe de kraam wil bezetten.

Lijkt dit je leuk meld je dan bij [Ronald Duin](#).

Ander (natuur)nieuws

15 januari: Bomencafé van Partij voor de Dieren

Binnenkort praat de Apeldoornse politiek over het bomenbeleid. De Partij voor de Dieren vindt bomen onmisbaar en daarom willen ze, voorafgaand hieraan, praten over hoe jij vindt dat het gaat met de bomen in onze gemeente. Belangstellenden en meedenkers zijn van harte welkom.

Na de presentaties is er gelegenheid om vragen te stellen en na te bomen.

Locatie: Theehuis Westenenkerpark, Zilverweg 32 Apeldoorn

Aanvang: 15.00 uur (zaal open om 14.30 uur) tot 17.00 uur. Entree + kopje koffie/thee gratis. Graag vooraf aanmelden via pvdd@apeldoorn.nl. Iedereen is welkom, zowel leden als niet-leden.

(NB Opmerking van de redactie: We plaatsen dit bericht omdat het onderwerp past binnen de educatieve doelstelling van IVN.)

>> [Lees meer](#)

Collegereeks Oud Geleerd Jong Gedaan (OGJG)

OGJG houdt in februari een collegereeks over het thema Natuur in Nederland.

Oud Geleerd Jong Gedaan is een landelijke stichting, met plaatselijke werkgroepen, waaronder ook in Apeldoorn, die colleges verzorgt over interessante thema's voor geïnteresseerde senioren. De colleges zijn ook toegankelijk voor andere leeftijdsgroepen als er in het college voldoende plaatsen zijn gezien het aantal aanmeldingen. De colleges worden gegeven door derde- en vierdejaars studenten van HBO en universiteit. De cursisten leren van hen, maar zij leren ook weer van het geven van deze colleges en voegen op deze manier een mooie levens- en praktijkervaring op in het lesgeven aan grotere groepen en verrijken daarmee hun CV.

Voor nadere informatie over OGJG Apeldoorn hebben we een algemene publicatieflyer Oud Geleerd Jong Gedaan Apeldoorn publicatie info 2022-2023' bijgevoegd.

De collegereeks van februari 2023 sluit perfect aan bij de interesse van uw IVN leden, en bevelen we daarom van harte bij u aan. Wij hopen dat meerdere van uw leden, nadat ze de informatie hierover van/via u hebben ontvangen, zich voor de collegereeks zullen opgeven.

>> [Lees meer](#)

Het Verhaal van Gelderland

Misschien heb je het al in [Ruimte voor Erfgoed](#) gelezen: Het [Verhaal van Gelderland](#), een compleet en prachtig geïllustreerd overzicht van de Gelderse geschiedenis is in november verschenen. Een prachtig pakket over de Gelderse geschiedenis.

Omdat IVN ook is aangesloten bij het Erfgoedplatform Apeldoorn (EPA) hebben wij de boeken van het EPA cadeau gekregen (waarde €100), net als de andere aangesloten organisaties.

Maar dan komt de vraag: 'Wat doen we ermee?' We hebben immers geen IVN bibliotheek meer.

De (voorlopige) oplossing: We lenen het uit aan de IVN leden die belangstelling hebben. Dat kan het hele pakket zijn (4 boeken van zo'n 400 pagina's) of per boek. E.e.a. afhankelijk van de belangstelling.

Boeken kunnen bij mij worden afgehaald en ingeleverd. Wie het eerst komt, het eerst maakt. De boeken blijven eigendom van IVN.

Heb je belangstelling? Mail naar h.hogenbirk@kpnmail.nl. Ik neem dan (mail)contact met je op.

(Hans Hogenbirk)

Afstudeerscriptie Heemtuinen

Na een intercontinentale zoom-verdediging van zijn thesis heeft de New Yorkse student Keenan Porter zijn vergelijkend onderzoek van 10 Nederlandse heemtuinen, waaronder heemtuin De Maten, met succes afgerond. Zijn presentatie en afstudeerscriptie heeft hij [beschikbaar gesteld](#) voor andere belangstellenden.

Als heemtuinwerkgroep waren we verheugd over het feit dat we, na zijn selectie ook in zijn beheer-onderzoek met gerenommeerde heemtuinen zoals o.a. Thijsses Hof en de Amstelveense heemtuin ondanks onze 'low scale interventions', er qua natuurdiversiteit positief uitspringen.

>> Lees zijn [beschikbaar gesteld afstudeerscriptie](#) en bekijk zijn [presentatie](#)

Tot slot wens ik jullie allemaal fijne feestdagen en een natuurrijk 2023 toe.

(Frans van den Born)

Website Natuurlijk Apeldoorn vernieuwd.

Misschien had je het al gezien, maar zo niet neem dan eens een kijkje op de vernieuwde website www.natuurlijkapeldoorn.nl

Deze site van het platform Apeldoorn Natuurlijk - waarbij ook IVN Apeldoorn is aangesloten - is een startpagina voor alle activiteiten op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid in onze regio. Je vindt hier allerlei natuur- en milieuactiviteiten. Daarnaast wisselen we kennis uit, stimuleren lokale samenwerking en geven een impuls aan duurzame ontwikkeling.

Ode aan Park Zuidbroek / Drostendal

Willem Kuijpers heeft deze ode aan de [Stichting Vrienden van Park Zuidbroek](#) gestuurd. Maar is ook leuk voor IVN leden.

Een indruk van het – pas aangepaste – ommetje Zuidbroek krijg je [HIER](#). Als je wilt gaan wandelen, download dan eerst [de IVN Routes app](#) en haal de route op.

Colofon

Redactie: Hans Hogenbirk (nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl)

Meer informatie vind je op www.ivn-apeldoorn.nl en op [OnsIVN \(groep Afd: Apeldoorn\)](#)